Kinorevue

Čís. 2. Roč. VII. K 1·30

ADINA MANDLOVÁ VYTVOŘILA TITULNÍ ÚLOHU V NOVÉM ČESKÉM FILMU REŽ. OTAKARA VÁVRY „PACIENTKA Dr. HEGLA",
KTERÝ BUDE UVEDEN 30. SRPNA V KINECH ADRIA A SVĚTOZOR (MONOPOL SLAVIAFILM)

KINOREVUE

OBRÁZKOVÝ FILMOVÝ TÝDENÍK

VEDOUCÍ A ODPOVĚDNÝ REDAKTOR DR. BEDŘICH RÁDL

Majitelka a vydavatelka Průmyslová tiskárna, Praha VII, Dobrovského 29. Redakce a administrace Praha VII, Dobrovského 29. Telefon 751-57, 8, 9. Čís. pošt. spoř. 51184. Vychází každou středu se stálou obrázkovou přílohou filmových herců. Novinová sazba povolena výnosem řed. pošt a telegrafů čís. 196.709-VII-34. Podací pošt. úřad Praha 14. — Předplácí se na 1/4 roku K 16·50, na ½ roku K 33·—, na celý rok K 65·—. Cena jednotlivých sešitů na Slovensku Ks 1·40. Výtisky na křídovém papíru na 1/4 roku K 30·—, na ½ roku K 60·—, na celý rok K 120·— i s poštovným. Jednotlivá čísla po K 1·30, na křídovém papíru K 2·50. Nebyla-li administrace výslovně vyzvána, aby zastavila další zasílání časopisu, považuje čtenáře za předplatitele. Tiskem Průmyslové tiskárny v Praze VII, Dobrovského ulice 29

TOTO ČÍSLO VYŠLO 28. SRPNA 1940

ODPOVĚDI čtenářům

Odpovídáme v této rubrice na dotazy svých čtenářů v tom pořadu, ve kterém nás dojdou, a to vzhledem k velkému návalu pošty nejvýše na 3 dotazy téhož dopisovatele najednou. Místa u filmu neopatřujeme a všecky žádosti v tomto směru jsou zbytečné. Dopisy, které nejsou opatřeny plným jménem a adresou tazatele, házíme do koše. Na dotazy odpovídáme pouze v této rubrice, nikoliv přímo, a za obsah dopisů, zde uveřejněných, nebere redakce odpovědnost. Dotazy pište přímo redakci, Praha II, Vltavské nábř. 18

● Zn. „*Studentka*“: Nechtějte být jednou z přeintelektualisovaných dívek dnešní generace, které neztrávily Montherlanta; koluje jim všemi žilami, vnikl do nervových center, nasákl mozek tak, že se jejich myšlení stalo myšlením některé z jeho „Dívek“ a na jejich dopisech vlastně už ani nepoznáte, kde končí Montherlant a kde začíná jejich vlastní osobitost.

● Zn. „*Jitka 1940*“: Prozradíme-li na tomto místě svým čtenářům, že jste se přel se svou přítelkyní o to, zdali v „Světle jeho očí“ hrála Janečková nebo Rubensová a že Vám tato hádka vystačila ze Zlína až do Luhačovic, řeknou si jistě: „To si z nás redaktor zas pěkně střílí.“ A přece je to pravda a poněvadž už dychtivě čekáte na odpověď, věztež, že Janečková a Rubensová jsou dvě jména jediné a téže herečky.

● Zn. „*J. Z. Zlín*“: Vídáte-li mnoho filmů a nepamatujete si jejich obsahy a obsazení, doporučujeme Vám a s Vámi všem čtenářům — pořídit si notes a zapisovat do něho po každém filmu stručně jeho děj, myšlenku, režiséra a hlavní herce. Připojíte-li k tomu ještě vlastní poznámky o tom, jak se Vám film a jeho provedení líbilo, budete na nejlepší cestě státi se jednou kritikem.

● Zn. „*Náš první čtenář*“: Chcete-li připojit ke svým výrobkům fotografie filmových herců, musíte si opatřiti předně souhlas fotografa a za druhé příslušných herců. Za třetí si dejte pozor, abyste nepřišel do konfliktu se zákonem o nekalé soutěži. — Jinak Vás upozorňujeme, že je Vaše značka u tohoto dopisu nepravdivá, poněvadž naším prvním čtenářem jste nebyl Vy, ale pan censor.

● Zn. „*Nové Jensečany*“: Hronovský čtenář nám laskavě sdělil, že ve filmu „Jižní kříž“ hrála Bennettová s Marchem Préludium A-dur od F. Chopina.

● Zn. „*Zdeněk S.*“: Sršni bylo žihadlo odňato. Kazna se neozývá, ale věrný Valentino píše vytrvale pod různými jmény, ale vždy týmž zelenomodrým inkoustem na týž kancelářský foliový papír a pěje na sebe chvály. Pokud se týká pozměněného rázu časopisu, přečetl jste si jistě redakční úvodník k novému ročníku v minulém čísle, kde bylo vše vysvětleno. Vaše názory na film nás potěšují a těšíme se na Vaše další dopisy.

● Zn. „*Sen*“: Zolův krásný román o snu a jeho naplnění, krásném v celé své tragice, byl již zfilmován před dlouhými lety ve francouzské kinematografii. Je jisto, že i dnes by se z něho dal udělat krásný film a upozorníme na něj. Filmuje-li se Balzac, není důvodů, proč by se také nemohl natáčet Zola, jehož „Práce“ byla před lety otřásajícím filmovým dílem. — Těší nás, jak jste pochopila smysl románu a jak jste jej dovedla zhuštěně reprodukovat.

● Zn. „*Bedřiška*“: Jste-li „tříletá čtenářka Kinorevue“, jak píšete, jste ještě příliš mladá, dámo, abyste již mohla filmovat. Přihlašte se, až Vám bude alespoň patnáct.

● Zn. „*Eliška*“: O německém herci Pavlu Hartmannovi přineseme v některém z nejbližších čísel obšírný článek.

● Zn. „*K. Z. Dejvice*“: No tak vidíte. Napište nám zase, máte tak správné postřehy!

● Zn. „*M. M., Lomnice*“: Mýlíte se, filmoví herci se nedívají na své ctitele s patra a jejich zájem je těší, není-li příliš obtížný a bezohledný. V Praze na jaře napsala herečka a herecká učitelka Lola Skrbková článek proti důvěrnosti, se kterou se začíná veřejně psát o divadelních hrecích, podobně jako o hercích filmových, a požadovala pro ně důstojnost a úctu. Mluvili jsme o tom s mnoha di-

Tak pěkně vypadají v knihovně všechny dosud vydané svazky „Kinorevue“, vázané v původní vazbě, kterou si můžete objednat v naší administraci. V přehledných knihách, opatřených rejstříky, naleznete ve slově i obraze vše, co se událo ve světové kinematografii v posledních šesti letech, i dříve (Foto Kinorevue)

SEZNAM ODBORNÝCH LÉKAŘŮ

Schválen lékařskou komorou pro zemi Českou

Pro nemoci kožní, pohlavní a kosmetiku

Dr. Prchalová-Köhlerová Ludmila

Praha II., Karlovo náměstí číslo 33

Ordinace od 10—13, 16—18 hodin · Telefon 281-25

vadelními herečkami — a opravdu znamenitými — a všechny byly jiného názoru. Důvěrnost v horovoru o herečkách nemá v sobě ani stínu neuctivosti: je naopak projevem lásky diváka k herci, jeho sympatií, jeho přátelství. Znamenitá a státní cenou poctěná umělkyně paní Růžena Šlemrová Vám potvrdí, že bylo zapotřebí dlouhých let hereckých bojů, než se stala „Šlemrovkou", před kterou se na ulici rozzáří každý pohled, Jiřina Štěpničková se dlouho vynikajícími výkony musila ucházet o přízeň publika, než se stala „Štěpnicí" v ústech divadelního a filmového návštěvníka, stejně jako Nataša Gollová „Golovkou", Svozilová „Svozilkou", Šustrová „Šustrovkou", Mandlová „Mandlovkou" a jak se všechny ty Bárky, Kabátky, Vítovky, Šejbalky a ostatní jmenují. Všimněte si toho, že jsou herečky, které jsou vždy v hovoru označovány svým nezkomoleným jménem. Jsou to herečky, které nikdy nepřirostly diváku k srdci — protože nemají od pána Boha ten dar uchvacovat a rozehřívat, poněvadž jejich umění nemá duše, protože netvoří od člověka k člověku. I tak báječná umělkyně, jakou je paní Růžena Nasková, musila se dříve stát v mluvě divadelních návštěvníků (ovšem těch pravých a nejvěrnějších) „Nascicí", než mohla říci, že to má vyhráno. — Věřte starému Vodákovi: věděl dobře, proč i ve svých kritikách nazývá Hübnerovou „Hübnerkou" a Annu Sedláčkovou „Sedlandou".

● Zn. „*W. B.*": Do styku s divadlem a filmem se dostanete, budete-li chodit do biografu a do divadla. Jestli ovšem v Lelekovicích nějaké jsou.

● Zn. „*Studánka ve břehu*": Mají-li herci vliv na režiséry? To je záludná otázka, na kterou raději neodpovíme, a hlavně pomlčíme jméno herečky, na kterou se ve svém dopise tážete. Ta jej totiž rozhodně má. Zeptejte se samotných režisérů: co máme sami za Vás tahat kaštany z ohně? — Máte-li pěkný filmový námět, můžete nám jej poslat a poradíme Vám, kam s ním.

● Zn. „*P. W., Praha*": Film „Cesta na severozápad" byl již dokončen, prozatím však k nám nebude uveden.

● Z. „*Nataše*": O Nataše Gollové jsme už psali převelicekráte, na př. na str. 344, roč. VI. Napište si pro tato čísla do naší administrace. Rovněž jsme už na tomto místě nesčetněkráte napsali, že Alenka Pospíšilová není dcerou ni Járy Pospíšila, ni Hany Vítové, která má pouze hezkého černého pejska. — V Říši byly americké filmy německy dubbovány, čili němečtí herci namluvili text úloh německy a z filmu byl odstraněn původní zvuk, který byl nahražen novým. Vypadá to sice trochu nezvykle, hovoří-li nejznámější američtí herci německy, ale technicky je dubbování ve většině případů provedeno tak znamenitě, že neinformovaný návštěvník kina nepozná, že byl zvuk zaměněn.

● Zn. „*Odvážnému štěstí přeje*": Adresy našich filmových hreců se nezměnily a pište jim s důvěrou. Doporučujeme Vám však, abyste ke každému dopisu připojila vždy vyplněnou zpáteční adresu, opatřenou známkou.

● Zn. „*Jediný cíl*": Zápis na konservatoř bývá před prázdninami. Klavír bývá v učební osnově. Učte se hodně češtinu. — JiříVondrovič bydlí v Praze XIII., Bismarckova 76, Jiří Dohnal v Praze II., Náplavní 7. Vlastě Matulové pište do Národního divadla. Kristina Söderbaumová neumí česky.

● Zn. „*Rožďalovice*": Zdenka Sulanová, Roztoky u Prahy č. 458, Hana Vítová, Praha II., Palackého 9, Adina Mandlová, Praha II., Vltavské nábř. 18. To jsou tři odpovědi. Nechápeme, proč chcete také telefonní čísla tolika hereček: telefonovat jim bylo by velikou neslušností.

● Zn. „*Kvasice na Moravě*": Jiřina Štěpničková, Zbraslav u Prahy, Březinova 211. — Stella Májová, Praha II., Žitná 49. — Božena Šustrová, Praha I., Konviktská 15. Děkujeme Vám za známku, ale poslal jste ji zbytečně, poněvadž přímo nikomu neodpovídáme.

● Zn. „*K. R., Chrudim*": Lída Baarová, Praha-Dejvice, Neherovská 6. Zorka Janů tamže, protože je to její sestra. — Antonie Nedošínská, Praha II., Národní tř. 28. — Helena Bušová, Praha-Podolí, Na dolinách 1138.

● Zn. „*Aloš*": Vlasta Hrubá, Praha-Nusle, Tylovo divadlo.

● Zn. „*Trio Pinguin ze Slovenska*": Deanna Durbinová, Hollywood, Universal City, California. — Gustav Nezval, Brno, Národní divadlo. — Věra Ferbasová, Praha XI., Hutenova tř. 24.

● Zn. „*Ríša*": Marcela Sedláčková, Praha, divadlo A. Sedláčkové, Jungmannova ulice.

● Zn. „*Hela bude ráda*": Johannes Heesters, Wien, Favoritenstraße 8. Chcete-li se naučit cizí řeči, navštěvujte jazykový kurs.

● Zn. „*Revue*": Jiří Dohnal, Praha II., Náplavní 7.

Tělu není dopřáno létati

Napsal K. S. Stanislavskij

(Krátce před svou smrtí vydal slavný tvůrce moderního ruského divadla - režisér Konstantin Sergějevič Stanislavskij - svoji velikou a obsáhlou teorii herecké práce, k níž mu poskytla materiál jeho celoživotní bohatá umělecká práce. Přinášíme z tohoto význačného díla, které by si měl prostudovati každý adept hereckého umění, zajímavý rozhovor mezi učitelem A. Nikolajevičem Torzovem a žákem Govorkovem)

Otakar Vávra dokončuje již svůj další velký film „Maskovaná milenka" podle námětu Balzacova s Lídou Baarovou v titulní roli (Lucernafilm)

Nečekaně bylo vyučování přerušeno. Govorkov přestal hrát a stál tu mlčky s nervosním, zlým obličejem, s třesoucíma se rukama a rozechvěnými rty.

„Nemohu dále mlčet! Musím, poslyšte, musím se vymluvit!" začal po chvíli, bojuje se svým vzrušením. „Buď ničemu nerozumím a pak mi nezbývá nic jiného, než abych nechal divadla, nebo je to, čemu se zde učíme — odpusťte prosím — jed, proti kterému musíme protestovati.

Je tomu už půl roku, co tu jsme nuceni stavěti na jevišti židle, zatápěti v krbech, zavírati dveře. Přikazuje se nám tu rýpat se v realismu. Ale promiňte — přestavování židlí na jevišti nevytváří dosud žádného umění. Poslyšte, pravda nevězí v tom, jestliže se ukazují různé protivné naturalistické krámy. K čertu s ní, s takovou pravdou, ze které se člověku dělá špatně!

Fysická jednání? Ne, promiňte! Divadlo není žádný cirkus. Tam jsou, rozumějte mi, fysická jednání ovšem nadmíru důležitá. Na příklad zachytit visutou hrazdu v letu nebo obratně naskočit na koně v trysku. Tam na tom závisí akrobatův život.

Ale světoznámí spisovatelé, odpusťte prosím, ne-

píší svá geniální díla proto, aby se jejich hrdinové cvičili ve fysických jednáních. A my jsme nuceni nedělat nic jiného! Udusíme se!

Netiskněte nás k zemi! Nespoutávejte nám křídla! Nechte nás vzlétnout a přiblížit se věčnosti — nadzemskému vesmíru, vyšším sférám! Umění je přece svobodné! Vyžaduje dalekých prostorů, ale ne maličkých pravd. Je potřebí rozmachu k velikému letu, ale ne lezení po zemi, jak to dělá hmyz! Chceme krásu, zušlechtění, povznášejícnost! Nezavírejte před námi nebe!"

Když Govorkov skončil, pravil Arkadij Nikolajevič Torzov:

„Váš protest mne udivil. Až do nynějška jsme vás považovali za herce vnějškové techniky, jak jste to velmi důkladně projevil. Ale teď se zcela neočekávaně dovídáme, že jsou vaším pravým povoláním sféry nad oblaky, že máte potřebu po věčnosti, po vesmíru, tedy něčem, co jste dosud ani v nejmenším neukázal.

Kam tedy vlastně směřuje vaše herecké snažení: sem, k nám, do hlediště, jemuž se ukazujete, pro které pokaždé tvoříte, nebo snad na druhou stranu rampy, to jest na jeviště, k autorovi, k hercům, k umění, jemuž sloužíte, k ‚životu lidského ducha úlohy', který prožíváte? Podle svých slov toužíte po tomto druhém. Tím lépe! Projevte tedy rychleji podstatné znaky svého ducha a zažeňte od sebe svůj zamilovaný způsob hráti tak zvaným povzneseným slohem, jehož potřebují diváci se špatným vkusem.

Povrchní konvenčnost a lež nemají křídel. Tělu není dopřáno, aby létalo. V nejlepším případě může skočit nějaký metr nad zemi nebo se stavěti na špičky nohou a vytahovat se do výše.

Ale síla představivosti, cit, myšlenka dovedou létat. Jen jim jsou dána neviditelná křídla, bez hmoty a masa. Jen o nich můžeme hovořit, kdykoliv podle vašich slov sníme o ‚nadzemském'. V nich jsou skryty živé vzpomínky naší paměti, sám ‚život lidského ducha', naše představivost.

To jsou věci, které mohou vnikati nejen ‚do výše', ale i do mnohem rozsáhlejších světů, do oněch, jež přírodou nebyly vůbec ještě vytvořeny, ale žijí v ničím neohraničené fantasii hercově. Ale právě ony, náš cit, myšlenka, síla představivosti, neletí o nic dále než hlediště, jehož jsou otroky. Proto musíte volat ke svým vlastním slovům: ‚Netlačte nás k zemi! Udusíme se! Nespoutávejte nám křídla! Nechte nás vysoce vzlétnouti, blíže věč-

Před „Maskovanou milenkou" dokončil Otakar Vávra svoji filmovou realisaci Mrštíkova románu lásky „Pohádka máje". Na obr. Nataša Gollová s Jar. Vojtou (Slaviafilm)

stránky, se úplně vzdáti. Ale příroda se vám vysmála; nedopřála vám toho, čeho si tolik ceníte: povznešeného citu a prožití, ale ponechala vám místo toho jen fysickou techniku hereckého představení. Opájíte se víc než jiní vnějšími, řemeslnými prostředky, hereckým deklamačním pathosem, všemi možnými obvyklými formami.

Kdo z nás myslíte, že je povznešenější: vy, který se stavíte na konečky prstů a ‚vznášíte se v oblacích', ve skutečnosti však jste zcela v poutech a moci hlediště, nebo já, který mám zapotřebí herecké techniky s jejími fysickými úkony k tomu, abych pomocí víry a pravdy vytvářel na jevišti nejspletitější lidské zážitky? Rozhodněte to sám: kdo z nás je větší na této zemi?"

Govorkov mlčel.

(Přel. Dr. B. R.)

Nejstarším z nových Vávrových filmů je „Pacientka Dr. Hegla". Na obr. Adina Mandlová s Janou Ebertovou (Slavia)

nosti vesmíru! Dejte nám povznesené, ale ne opotřebované herecké šablony!'"

Arkadij Nikolajevič zlomyslně napodobil nechutnost hereckého pathosu a Govorkovovy deklamační manýry.

„Jestliže bouře nadšení nepozvedne vaše křídla a neodnese je v bouři, je vám víc než komukoliv jinému zapotřebí k rozběhu řady fysických úkonů, vaší pravdy, vaší víry. Ale vy se jí bojíte, shledáváte ponižujícím prováděti pro herce nezbytná cvičení. Proč požadujete pro sebe výjimku z všeobecného pravidla?

Tanečnice se potí denně od rána a těžce oddychuje při svých pravidelných cvičeních před večerními špičkovými tanci.

Pěvec řve od rána, táhne tóny, posiluje bránice, vyhledává v hlavě a v nosu resonance, aby navečer ve zpěvu vyléval svoji duši.

Herci všech uměleckých druhů nezanedbávají svého tělesného aparátu a fysických cviků, jichž potřebuje jejich herecká technika.

Proč chcete právě vy být výjimkou?

Zatím, co my se tu snažíme docíliti nejtěsnějšího bezprostředního vztahu mezi svou tělesnou a duševní přirozeností, abychom pomocí prvé zapůsobili na druhou, snažíte se naopak vy je od sebe roztrhnout. A nejen to! Pokoušíte se dokonce, ale jen slovy, jedné poloviny své přirozenosti, totiž fysické

Snímek z filmu „Artur a Leontýna" v podání Jiřího Dohnala a Lídy Baarové (Nationalfilm)

NOVÝ FILM PAVLY WESSELÉ:

Jak je život dlouhý...

Úspěchy nepadají s nebe do klína — to je prostá a stará životní moudrost. Ale kolik lidí již ztroskotalo, poněvadž jí nevěřili nebo nechtěli o ní slyšet! Každý dobrý výkon musí být vybojován a zdolán pílí a námahou, neúnavnou trpělivostí a vášnivou oddaností; to platí v umění stejně, jako všude jinde v životě. Ani nejzářivější triumf nezbavuje umělce tohoto neúprosného závazku. Zní to téměř paradoxně: Čím více úspěchu někdo dosáhne, čím silnější ohlas vyvolá v duších diváků, čím se jeho umělecké jméno stane pevnějším pojmem, tím větší požadavky musí sám na sebe klásti, tím větší a obtížnější je úkol, který se před ním rýsuje. Po velkých úspěších nenadcházejí dny příjemného odpočinku. I největší a nejznamenitější talent by dosáhl příliš záhy konce své cesty, kdyby se, oslněn leskem svých báječných úspěchů, rozhodl, že si pro příště práci poněkud ulehčí.

Jedna z největších — ne-li docela největší herečka německého filmu, znamenitá Pavla Wesselá, umělkyně nejprostšího a nejryzejšího hereckého projevu, hraje po delší době, vyplněné divadelní činností, opět ve filmu „Jak je život dlouhý..." (Ein Leben lang). Na hořejším obrázku s J. Gottschalkem — (Tobis)

Neexistuje umění, které by nemuselo stále znovu bojovat o své vyplnění. Pro herce je tento zápas do jisté míry dvojnásobný. Neboť jeho výkon závisí v neposlední řadě i na roli, kterou má zahrát. Co je mu platna genialita a píle, odpírá-li mu role již předem možnost dobrého splnění úkolu? Musí svou roli milovat, aby mohl rozvinout celou svoji tvůrčí sílu. Zde na něho číhá problém, o kterém ničeho nevědí ti, kteří se mu podivují na jevišti nebo na plátně. Bývá to skoro — a to po každé znovu — rozhodující životní problém. Zůstane-li nevyřešen, hrozí umělci oslabení jeho sil. Kdo si tento problém jasně uvědomí, porozumí také, proč se ve většině rozhovorů s herci, jako refrén stále vrací věta: „Chtěl bych hrát jednou opravdovou roli, která by odpovídala mému založení a nadání, kterou bych mohl něco říci a ze sebe dáti."

Proto se také neděje z náladovosti hvězdy nebo nadutosti, odmítá-li význačná umělkyně Pavla Wesselá mnohé z rolí, které jí jsou nabízeny. „Člověk si nesmí svůj úkol ulehčovat," řekla jednou, „a nesmí se utěšovati myšlenkou, že to nějak půjde. Chceme-li se rozhodnout pro nějakou roli, pak toto rozhodnutí musí být v první a poslední řadě schváleno naším uměleckým svědomím." Hrát nějakou roli, to znamená: učinit z ní obraz člověka, dát jí lidský obličej, dech, krev a život. To je však neuskutečnitelné, je-li tato role nepodařeným výtvorem, stínem bez lidských tahů, bez původní životní síly. A tak Pavla Wesselá hledá znovu a znovu, než najde roli, o které si troufá věřit, že z ní vytvoří opravdovou lidskou bytost, schopnou života. O tom, že jedná správně, přesvědčilo nás již mnoho nezapomenutelných postav, ve kterých jsme ji viděli. Byly nám blízké, promlouvaly k našemu srdci a v každé z nich jme viděli znovu dobře splněný úkol talentu z boží milosti.

Vedle Pavly Wesselé hraje v tomto německém filmu, který je opět dílem tvůrců filmu „Poštmistr" — režiséra G. Ucického a scenaristy G. Menzela — Frieda Richardová (Foto Tobis)

K dlouhé řadě nádherných dívčích a ženských filmových postav, které nám Pavla Wesselá doposud svým uměním darovala, se připojuje nová: dívka z Korutan (Kärnten), jménem Agnes Seethalerová, je jedním z lidí, kteří si svůj život nijak neulehčují, kteří nesou statečně svůj osud a žhavou silou svého nitra překonávají všechny trýzně. Neboť vědí, že v každé bolesti a bídě je něco dobrého. Tato Agnes Seethalerová čeká po celý svůj život na muže, který ji kdysi opustil, čeká s dítětem, které je jeho, na jeho návrat. Ať se na ni všichni dívají jako na hlupačku, která si svévolně ničí pravé štěstí — nic se jí nedotýká. Ona ví lépe, proč čeká, i když toto čekání se zdá být tak beznadějným a nesmyslným. Ani nejtěžší zkouška nemůže otřásti její důvěrou a vírou v život — a tak se stane velký zázrak, že život odmění její důvěřivou vytrvalost nejzářivějším splněním jejího velkého přání.

Je to postava, jakých je málo, jakoby ulitá z jednoho kusu a při tom plná nádherné životnosti. Je to role, k níž můžeme Pavle Wesselé blahopřáti. Není pochyby, že celý strhující a otřásající osud dívky Seethalerové, ve kterém se neděje nic náhodně, ale vše z vnitřní nutnosti, bude podán do nejjemnějších, zraku téměř ukrytých linií velkým, niterným uměním této herečky.

Již dnes můžeme říci, že Gerhardovi Menzelovi se postava Agnes Seethalerová povedla a jestliže je film inscenován chytrým, jemně cítícím Gustavem Ucickym, který pečlivě pozoruje každý psychologický detail a rozumí dramatickému spádu děje, máme velkou naději, že tímto filmem, nazvaným u nás „Jak je život dlouhý . . .", vzniklo opravdové a platné umělecké dílo, který zaujme význačné místo v německé filmové tvorbě.

Tedy nová role Pavly Wesselé: když jsme se s ní setkali v jejím prvním filmu, ve Forstově nezapomenutelné „Maškarádě", působila jako zázrak ve svém půvabu a něze, své snovosti a neskutečnosti. Mnohý divák se tehdy obával toho, aby tato skutečná herecká hvězda opět neuhasla, aby nezmizela stejně rychle, jako se objevila. Ale zázrak zůstal a hvězda zářila stále jasněji. A Pavla Wesselá zůstává nesrovnatelnou umělkyní, o níž bychom chtěli říci, že je hereckým geniem — kdyby tohoto slova nebylo tolik zneužíváno.

Hansjürgen Wille, přel. Z. H.

Nezapomenutelná hrdinka Forstovy „Maškarády", přinášela P. Wesselá ve všech svých nových filmech nové vynikající kreace. Každý z nich vynikl již jejím výkonem. (Dole obrázky z filmů „Tak skončila láska" a „Veliké bláhovosti") (Slaviafilm)

V Týnci nad Labem je velký a krásný statek domovem J. A. Holmana, který se inscenací filmu „Minulost Jany Kosinové" přiřadil mezi naše nejlepší filmové režiséry. Na obrázku s K. Walló, se kterým napsal námět svého nového filmu „Přehrada" (Foto K. Ludwig)

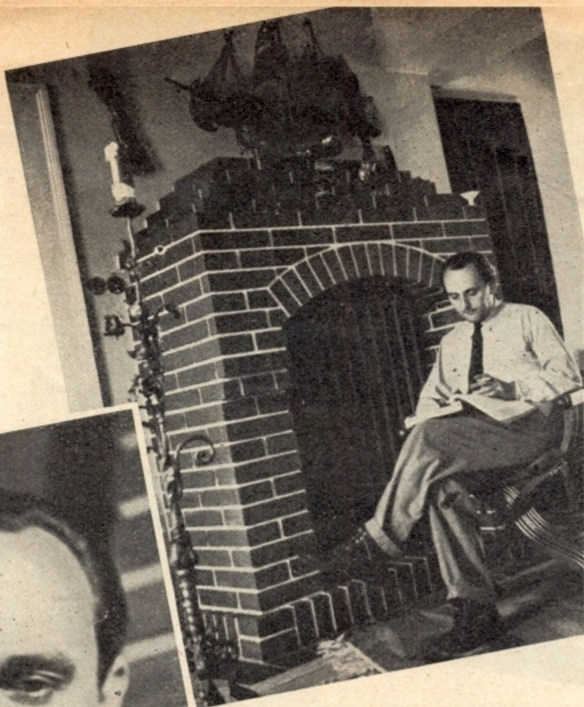

HOLMAN

Před tím, než přistoupíme k referování o prvním jeho velkém filmu, kterým dosáhl hned pozoruhodného úspěchu režisérského a největší pocty prvých Filmových žní, před tím, než se budeme postupně zabývati jeho uměleckou osobitostí a jeho vývojem, je nutno představiti čtenáři J. A. Holmana a spokojiti se vylíčením cesty, která ho dovedla ve věku 39 let mezi přední naše filmové režiséry. Mnohému není jeho jméno jistě už dlouho neznámým: připomene mu novináře, dlouhou dobu zaměstnaného v předním pražském deníku, i filmaře, podepsaného na mnoha propagačních i reklamních filmech a několikrát již i na velkých filmech hraných neb dokumentárních. Pro ty, kteří si potrpí na důkladnější biografii, připojujeme toto: J. A. Holman vyrostl na býchorském zámku mistra Kubelíka, kde byl jeho otec správcem. Při vzdálenosti od města nechodil skoro ani do obecné školy a byl vyučován soukromě. Až teprve poslední třídy obecné navštěvoval v Týnci n. L. a pak střední v Kolíně a Praze. Potom přestoupil na Vyšší průmyslovou a po maturitě dal se zapsat na techniku, kterou studoval v Praze, Frankfurtě (Frankfurt) a Karlsruhe. Následující 2 roky byl zaměstnán jako inženýr ve velké firmě frankfurtské. Již v době studií byl velmi zaujat především divadlem. Hrával v divadlech a divadelní prostředí na něho hluboce zapůsobilo, stejně jako film, o který již velmi záhy začal projevovati odborný zájem. Při tom byl zuřivým sportovcem a automobilistou.

Na těchto svých dvou zálibách — filmu a sportu — vybudoval začátky své existence: rozhodl se nedlouho po skončení světové války, že bude pořádati žurnalistic-

ké zájezdy do ciziny. Při jeho stycích se mu snadno podařilo opatřit od našich invětších automobilových továren celou řadu vozů pro tyto cesty, o které žurnalisté projevili nejživější zájem — a jelo se. V prvém voze Holman s mladičkým mužem s kamerou, o němž tehdy ještě nikdo netušil, že se stane jedním z nejlepších kameramanů Evropy — Václavem Vichem. Automobilová výprava podnikla první cestu do Francie, hlavně na západní bojiště, v druhém roce s deseti Škodovkami do Německa, další rok s 10 Zetkami do Polska, potom zas jinam. Vicha vystřídal po několika letech Bulánek, tohoto Zika a pak zas někdo další. Ze všech těchto cest přinesl si Holman mnoho natočeného materiálu, který sestavil v cestopisné reportáže a filmové fejetony, jichž výrobu sám financoval a kterými dosáhl velikého úspěchu. Při tom byl členem redakce velkých novin a pracoval čiperně novinářsky. Svými reportážemi si udělal tak dobré jméno, že mu bylo svěřeno natočení oficielních filmů z některých německých měst, hlavně Hamburku (Hamburg), Stettinu (Stettin) a polské Kdyně.

J. A. Holman ve svém bytě a se svou stařičkou 86letou chůvou, která mu nahradila matku. Vpravo pohled s jeho statku v Týnci (K. Ludwig)

Když noviny přestaly vycházet, přijal Holman místo ve Škodových závodech, kde se stal konsulentem pro propagaci. Tím nebyla jeho dosavadní filmová působnost přerušena, naopak otevřelo se mu pole působnosti v oboru filmu reklamního, průmyslového, propagačního a pod.

Aby nabyl pro filmovou práci bezpečných technických vědomostí, odejel Holman v roce 1932 do Berlína (Berlin), kde asistoval téměř půl roku ve velikém filmovém městě Ufy v Babelsbergu. Po návratu dostával již častější nabídky k práci na oficielním českém filmu, přiznává se však, že neměl zájem o produkci t. zv. „českých filmů" špatného vkusu a levné úrovně. Jen několikrát objevilo se jeho jméno na filmovém plakátě.

Vedl produkci největšího německo-francouzského filmu, který kdy byl na Barrandově natočen: velkofilm „Port Arthur". Tím si získal známosti s filmovou produkcí francouzskou a odejel do Paříže, kde se zúčastnil filmových prací u spol. Pathé v Joinvillu. Zůstal tam skoro rok, načež se vrátil do Prahy a čekal.

Nebyl by to ovšem agilní a rozhodný Holman, aby čekal se složenýma rukama: nakreslil projekt mostu přes Nuselské údolí, který byl odměněn čestnou cenou, a připojil další patent ke svým šedesáti patentům předcházejícím. Neboť Holman je otevřená hlava, pravý potomek rakouského stavitele drah Pernera: nakreslil stejně obratně prvý plán sjednocené Velké Prahy, jako vydal publikace o autcmobilismu.

Pak se ujal ztraceného námětu o „Minulosti Jany Kosinové" — a vyhrál to s ním.

NAPSAL BLAISE CENDRARS

Bylo to na velkém prostranství ateliérů společnosti M. G. M. Natáčel se film ,,The Big Ziegfeld Follie", život již legendárního krále Broadwaye, výstředního divadelníka, který ohromoval New York po čtvrt století. Člověka rychle jednajícího a marnotratného, geniálního mistra humbuku, tvůrce dvaceti nádherných revuí. Ziegfelda, který objevoval hvězdy po desítkách, který by byl vše obětoval za nádhernou podívanou ne proto, aby se zalíbil svému obecenstvu, ale aby na ně více zapůsobil a aby je strhl s sebou svým uměním a svým odvážným, novotářským vkusem. Impresario Ziegfeld, jehož každé představení, vždy snad až příliš skvělé a velkolepé, ale při tom také jaksi podivně a hluboce lyrické, bylo pokusem uskutečniti na jevišti touhy lidu po kráse, lesku, nádheře a bohatství.

Proto bylo nutno, aby Ziegfeldovy girls byly nejkrásnějšími dívkami, stejně jako Ziegfeldovy ,,Follies" byly nejčarovnějšími a nejvýpravnějšími revuemi nejen v Americe, ale na celém světě.

Ziegfeld, utrácející mnohem více peněz, než kdy mohl vydělat, neustával v hledání a podnikání, neboť ačkoliv měl chyby, dětinskou marnivost, zálibu v hlomozném vystupování před veřejnost, snahu po okamžitém výdělku, potřebu uváděti v úžas, ačkoliv byl dryáčník, s malichernostmi tyrana, které vyvažoval nádhernými gesty, pan Ziegfeld měl správnou představu o slávě.

Tato nenasytná touha po slávě spojila v jednotu jeho neklidný, dobrodružný, proměnlivý život s jeho zvláštním, obsáhlým, ohromujícím dílem. Tento Ziegfeldův život mohl zachytiti opravdu pouze film, v němž je přece možno spojit mistrovsky umění s velkolepým divadlem, jehož pravdivost není tolik v podané biografii jako v atmosféře a kterým bylo možno vzkřísiti nedávnou epochu k novému životu. Pouze film mohl vyprávěti o vkusu, nadšení, atrakcích a zábavách nejfrivolnějšího a nejtěkavějšího obecenstva, jakým jsou velkoměští diváci

Dvě tanečnice z amerického revuálního filmu (Foto U. A.)

New Yorku, noční Broadwaye nebo Hollywoodu se všemi jejich tanci, hejsky, přestrojenou prodejnou láskou, mondénními i lidovými kráskami, módou, klenoty, nahotou, hudbou, reflektory, hedvábnými punčochami o osmi odstínech, nalíčenými ústy, pohledy, úsměvy, dlouhými namalovanými nehty, hlasy

drsnými alkoholem, prádlem z průsvitných krajek a bezvadnými cylindry.

Ve filmovém studiu se rozléhal jazz: piana, housle, flétny, saxofony. Tisíce lamp zářilo zcela blízko, stovky projektorů z dálky. Nad hlavami nesčetného množství herců a komparsu trčel ohromný jeřáb se zavěšenou kamerou, na němž se vznášeli v prostoru operatéři a celý štáb pomocníků. Náhle bylo slyšeti mužský hlas, který začal zpívat sentimentální píseň. Orchestr přejal refrén a po něm sbory. Zatím na velkém prostranství se začala odehrávati podivná hra mohutných závěsů a záclon, které počaly pomalu odhalovat gigantický pomník, napodobe-

Cílem filmových revuí, až příliš skvělých a velkolepých, byla snaha uskutečniti na plátně touhy lidí po kráse, lesku, nádheře a bohatství — (Foto Paramount)

ninu jakési hory, která se zvolna otáčela kolem své osy. Každým novým otočením dávala shlédnouti nové a nové řady zpívajících dívek, skupiny tanečníků a tanečnic, nehybnou řadu fraků, opřených o střední masivní sloup, ztrácející se až kdesi v nočním, tropickém a hvězdném nebi. Na každém závitu spirálovitého schodiště, které končilo otáčivou rovinou na vrcholu této oživené věže, nové a nové zástupy mladých dívek jakoby zakletých v pomalý otáčivý pohyb souhvězdí, teskně a s úsměvem opakovaly počáteční refrén, který vše uvedl v pohyb a který padal nyní s výšin ztlumeně k zemi, zjemnělý hloubkou nebes jako vzdálená hudba sfér.

Vše, co se zde odehrávalo ve sledu oslňujících obrazů byly milostné scény, scény radosti, půvabu, bezstarostnosti a nevinnosti, prolnuté čarovnou i znepokojující

Pro filmovou girls není její působnost nějakou snadnou zábavou. Ať se sebe víc usmívá — musí jako každý tovární dělník píchat kontrolní lístek při vstupu do ateliérové budovy. A její pracovní hodiny jsou vysilující (Paramount)

poesií a hlubokým, věčným, opravdovým lidstvím.

Jako roj motýlů či ptáků, snažících se spirálovitým letem dosáhnouti vrcholku stromu, poletovaly po jevišti tyto skupiny mladých dívek, plavých a tmavých, stejně štíhlých a stejně krásných, těchto okouzlujících girls, které jsou bílými otrokyněmi této strašlivé filmové Mekky — Hollywoodu . . .

(Z knihy „Hollywood“ La Mecque du Cinéma.)

Filmové girls musely vždy býti nejkrásnější ze všech dívek, tak jako filmové revue musely býti nejokázalejší a nejoslnivější podívanou — (Foto Paramount)

nové české filmy

Pacientka Dr. Hegla

O tomto novém filmu režiséra Otakara Vávry, jehož natáčení započalo 13. března a poslední exteriérový záběr byl zfilmován 15. srpna, jsme již důkladně informovali své čtenáře. Byl natočen podle moderního románu Marie Pujmanové s herci Mandlovou, Korbelářem, Svozilovou, Benešem v hlavních úlohách. I to bylo již několikráte v tomto časopise sděleno, že se do tohoto komorního filmového dramatu skládají veliké naděje. Vávra jednak pro značné technické překážky a tak trochu taky úmyslně oddálil dokončení filmu až do plné podzimní sezony. Navnadil filmové návštěvníky tolik, že budou jistě zklamáni, bude-li tento film jen dobrý.

Pohádka máje

V necelých třiceti letech vydal bouřlivácký Vilém Mrštík v roce 1892 svůj hymnický román mladé lásky a jarní přírody „Pohádka máje", v němž líčí milostný příběh lehkomyslného pražského studenta Ríšy s jemnou a půvabnou lesnickou dívenkou Helenkou. Je to román bez zápletky, přímočaře se rozvíjející od začátku do konce, barvitě líčící krásy moravské přírody, která není jen pozadím, ale živou a aktivní složkou, která má snad bezděčně silný vliv na citové vzplanutí obou těch rozkošných lidských mláďat. „Pohádka máje" byla již jednou zfilmována podle scenáře Wassermannova v r. 1926, v režii lyricky založeného Karla Antona s jednadvacetiletým Jiřím Voskovcem a M. Jansovou v hlavních úlohách. Zvukové scenario vzniklo spoluprací původního scenaristy s Otakarem Vávrou, který také film inscenoval s Natašou Gollovou a Svatoplukem Benešem.

Bedřich Veverka a Josef Gruss, význační charakterní herci našich oficiálních scén, vytvořili humornou dvojici ve filmu „Artur a Leontýna". Na obr. dole Jan Pivec a Marta Fričová, nová nadějná herečka českého filmu, v komedii „Poznej svého muže"

Baron Prášil

Po dlouhé době se zas stalo, že bylo pro Buriana nalezeno původní filmové libreto. Jeho autorem je Rudolf Kautzký, dosti známý divadelní pracovník, který ve svém „Baronovi Prášilovi" napsal pro krále komiků úlohu velkolepého mluvky, procházejícího komickými situacemi. Úroveň filmu je zajištěna režijní prací Martina Friče, který inscenoval dosud všechny nejlepší Burianovy filmy. Ve filmu střetne se vitální charakterní mistrovství Burianovo s jemným konversačním uměním Oldřicha Nového, který tu hraje druhou velkou mužskou úlohu. Toto setkání může se snadno státi soubojem. A může být překvapením, kdo z něho bude odnesen na štítě.

Poznej svého muže

Druhý Kautský, Oldřich, jehož články čítáváte na těchto stránkách, je autorem libreta nové veselohry režisé-

ra Vladimíra Slavínského „Poznej svého muže". Je v něm zpracován veseloherní námět o bohatém pánovi, který je považován za služebníka, a sluhovi, který se vydává za boháče, námět plný situační i slovní komiky, který poskytuje vděčné pole standardní veseloherní tvorbě našeho nejpopulárnějšího režiséra. V hlavní ženské roli se představí mladá a půvabná herečka Marta Fričová, ostatní role hrají Jan Pivec, Jaroslav Marvan, Raoul Schránil a j.

Prosím, pane profesore

Gina Hašler, jehož první film dosáhl značného obchodního úspěchu, čímž si tento mladý a snaživý režisér zajistil další práci, natočil novou veselohru ze studentského prostředí, „Prosím, pane profesore", podle libreta i scenáře O. Východského a J. Juna, tedy dvou neznámých filmových pracovníků. Theodor Pištěk, který dosud trpěl soustavným obsazováním příliš jednostrannými úlohami, se tu dostává k veliké roli profesora. Další role tu hrají Stella Májová, Světla Svozilová, Tremlová, Beránková, Letenská, Nollová, Jára Kohout, Roland Prchal, Schránil, Hradilák, Filipovský, Neumann, Hrušínský, Kemr, Vondrovič, Strejka a j.

Adina Mandlová a Sv. Beneš ve filmu „Pacientka Dr. Hegla"

Jindřich Plachta a Stanislav Neumann vytvořili komickou dvojici podle obdoby filmu „Konečně sami" také ve veselohře „Pelikán má alibi" (National)

Maskovaná milenka

Honoré de Balzac, slavný francouzský zakladatel moderního románu realistického, dostane se v témže roce — devadesátém po své náhle smrti — po druhé na plátna našich kin. Před zcela krátkou dobou viděli jsme ve zpracování německých filmových umělců „Chagrinovou kůži", první filosofický román Balzacův, a nyní dokončuje se v našich filmových ateliérech na Barrandově zase již jeho „Maskovaná milenka". Jako vždy v poslední době, stal se režisérem tohoto velkého representativního díla české kinematografie opět Otakar Vávra, který si dovedl prosaditi pro svůj nový film především neobvyklý finanční náklad. Jan Zázvorka, který je nejvelkorysejším z našich filmových architektů, postavil pro „Maskovanou milenku" na Barrandově obrovské stavby, umožňující nejrůznější záběry a s velikým filmovým smyslem prostorově vyřešené. Titulní úlohu hraje Lída Baarová, ostatní role Gustav Nezval, Jiřina Šejbalová, Ladislav Pešek, Božena Šustrová, Deyl, Steimar, Nedbal, Horutová a j.

Pelikán má alibi

Komedie Miroslava Cikána s Plachtou a Neumannem v hlavních úlohách.

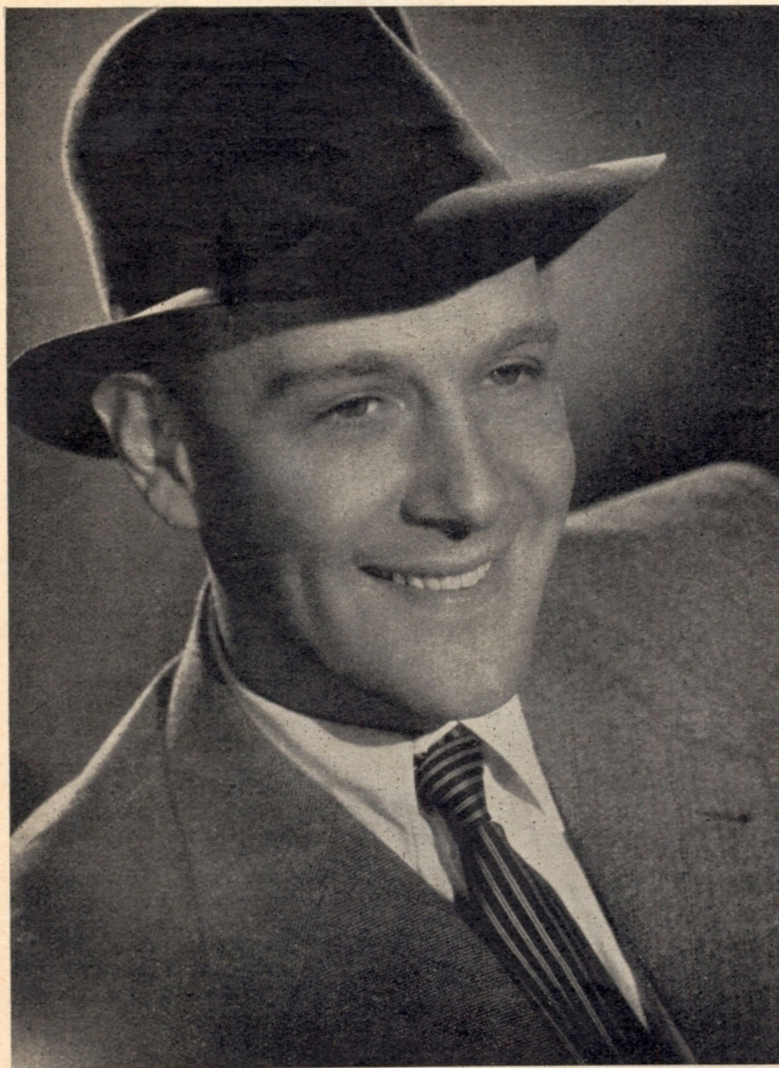
NÁVŠTĚVOU U

Alberta Matterstocka

Matterstockova karikatura dobře vystihuje charakteristické rysy obličeje tohoto zajímavého filmového herce — (Tobis)

Při své obrovské štíhlé výšce, klidné odhodlanosti a úsečnosti připomíná německý herec Albert Matterstock tak trochu svého amerického kolegu Garyho Coopera: také jeho nic tak snadno nepřivede z míry a ví si rady ve všech situacích, které mu připraví život, vybájený filmovými scenaristy. Před několika dny meškal v Praze, kde zahrál hlavní mužskou roli ve filmu ,,Okouzlené děvčátko" — (Foto Bavaria)

An die Leser der Kinorevue
Albert Matterstock

Albert Matterstock pochází z Lipska (Leipzig). Své dětství prožil na statku u Tegernského jezera. Jeho prvním rekordem bylo, že navštěvoval celkem čtrnáct škol, z nichž ze sedmi byl vyloučen. V Africe prodával automobily, a když dosáhl plnoletosti, vrátil se zpět do Říše, aby uskutečnil své dávné přání státi se hercem. Jeho touha se splnila a po začátcích u kočovného divadla byl angažován u lipské a hamburské scény.

Jízda na koni je jeho velkou vášní, zděděnou po otci, který býval jezdeckým důstojníkem a majitelem záviděníhodných stájí. Syn absolvoval nejlepší jezdeckou školu — byla to téměř jediná, ze které nebyl vyloučen — a otec byl velmi zklamán, že jeho rytířská výchova byla zdánlivě marná, protože nadarmo přemlouval syna, aby se stal rovněž jezdeckým důstojníkem. Albert toužil po jevišti. Vidí-li nyní otec svého syna na plátně, je zcela usmířen s tímto povoláním, je dokonce velmi pyšný na svého syna a jdou-li spolu do biografu, velmi rád a s pochopením rozmlouvá o filmových problémech.

Z Hamburku (Hamburg) odjel Matterstock do Berlínu, aby zde sehrál svoji první filmovou roli ve filmu ,,Země lásky". V hlavním městě Říše obývá přívětivý byt, který se chlubí krásným radiem, elektrickým gramofonem a velkou skříní pouze na gramofonové desky, která musela být pořízena, když věže desek začínaly se nebezpečně naklánět. Na stole vedle kauče leží knihy a šíří kolem sebe krásný a rozjímavý klid, jak to jen knihy dovedou.

,,Jsem šťasten," říká Matterstock, ,,zbude-li mi někdy čas ke čtení jiných knih, než filmových scenarií. Jízda na koni a četba — nemyslíte, že to je ve znamenité rovnováze? Mluví se často o ,,doplňujících" sportech; každý spor-

tovec má mít vedle svého hlavního sportu ještě jiný, při kterém mu nezáleží na rekordech, ale který zvyšuje jeho schopnost výkonu a který je mu do jisté míry zotavením. I když toto srovnání poněkud kulhá, chtěl bych tvrdit, že jízda na koni a četba se velmi dobře doplňují."

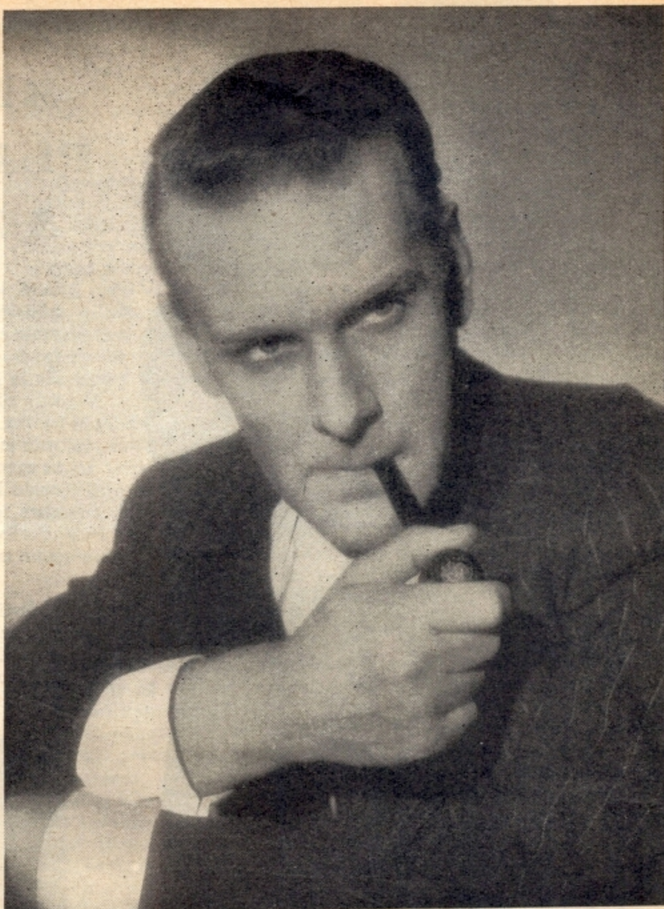
Pozorujeme ho, když tak před námi stojí, ruce v kapsách svých kostkovaných jezdeckých kalhot, s dětským úsměvem v úzkém obličeji, a říkáme si: To srovnání ani tolik nekulhá, neboť tento mladý muž považuje jistě i filmování za jakýsi druh sportu, ve kterém se měří umělecké síly. Je na příklad prvním, kdo se dovede bez závisti těšiti z úspěchu druhého, třeba získaného v roli, kterou by byl mohl sám hrát. Tyto sportovní metody „fair play", přenesené do hereckého povolání, nejsou povolání, nejsou ničím jiným než kamarádstvím, které je pro něho samozřejmostí.

„Není nic krásnějšího pro mne," pokračuje Matterstock, „než když se mohu dopoledne projeti na koni, pak si zde lehnu a dám se do čtení. V prvních dnech po dokončení filmu jsem všemi svými myšlenkami ještě ve scenariu a v ateliéru, síla zvyku je tak silná, že jen pomalu se vyprošťuji. Myslím ostatně, že se tak vede každému herci.

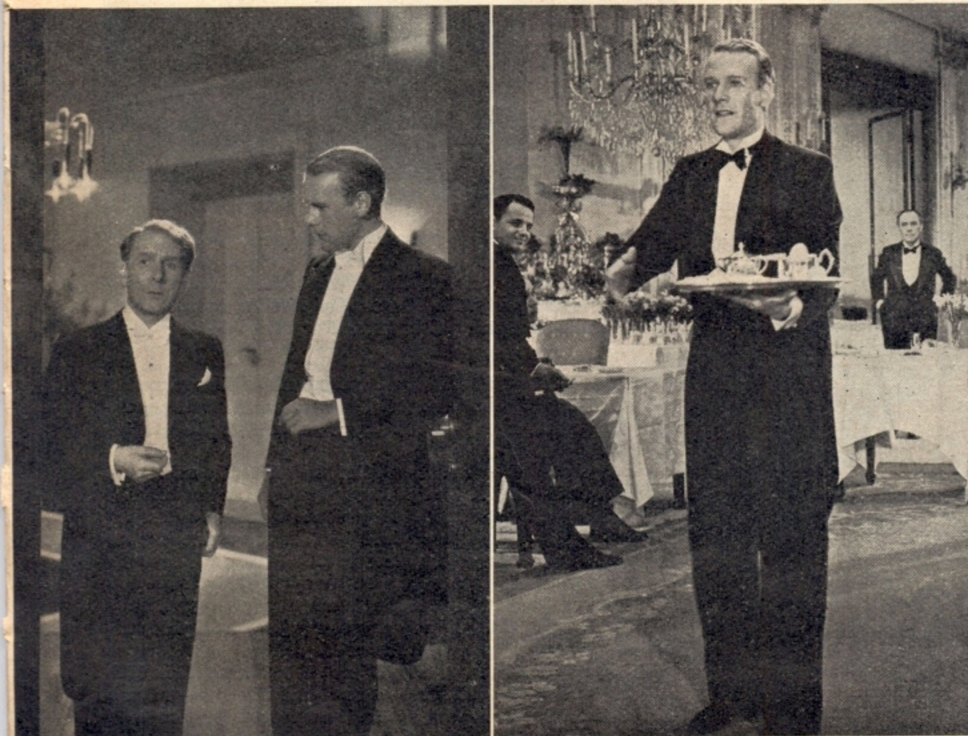
Ale našel jsem si dobrou metodu, jak přijít opět do normálních kolejí. Možná, že nad tím budete vrtět hlavou, ale já jsem tuto metodu vyzkoušel a zůstanu při ní. V prvních svých volných dnech čtu kriminální romány. Nesmějte se mi, mám za to, že si při této četbě mozek nejlépe odpočine a přece je zaměstnán lehkým, příjemným napětím. Je to jakousi masáží po intensivní duševní práci."

Matterstock ukazuje nadšeně na několik svazků Wallace: „Podívejte se, kdybych byl lékařem, předpisoval bych proti mnoha nemocem četbu detektivních románů, jako prostředek, který ani nebolí, ani nemá odpornou chuť. Po detektivkách přijdou na řadu životopisy, časové romány, dopisy, paměti atd. Čtu je velmi rád. Nemohu ovšem zamezit, abych se nedíval „filmově" na postavy, o kterých čtu. Takové vidění má mnoho plastiky, nesmí však být přeháněno, člověk se nesmí příliš snažit vidět všechno absolutně zorným úhlem filmu a představovat si děj zfilmovaný, to by zacházel příliš daleko."

V současné německé filmové produkci je Albert Matterstock velmi zaměstnávaným hercem. Nedávno jsme ho viděli v roli mladého malíře ve filmu „Zlatá maska" a nyní natočil na Barrandově svůj nejnovější film „Okouzlené děvčátko" s Leni Marenbachovou v titulní úloze. Z. H.

Ve filmu „Zlatá maska" zahrál Matterstock úlohu malíře, kolem něhož se rozvíjí dramatický příběh neznámé „dámy s maskou" (Tobis)

A. Matterstock s Pavlem Kempem ve filmu „Zkouška věrnosti" a ve veselohře „Pohostinské vystoupení v ráji" (Tobis a Ufa)

Náš fejeton • Napsal K. Karlas

MEZI PLACHTOU A ZEMÍ

Lidé, kteří se kloní spíše k vážnějšímu umění, a také lidé, kteří málo ruzumějí humoru clownů, tvrdí, že je cirkus na vymření. Že je jakýmsi přežitkem z dob, kdy obecenstvo si potrpělo na veliká vzrušení, kdy se zpečovalo jen trochu přemýšlet a kdy se zavrhovalo všecko, co jen dýchalo kulturou. Ale mně se nechce souhlasit s tímto názorem ačkoliv vím, že jen proto, že jsem zbabělý a bojím se podívat

K obrázku vlevo: nový velký film z cirkusového prostředí se jmenuje „3 Codonas“. Ernst Klipstein a Lena Normanová v něm hrají přední úlohy — (Foto Tobis)

Už před dlouhými lety napsal maďarský spisovatel Fr. Molnár svoji komedii „Liliom“, jejímž hrdinou je zajímavý chlapík z předměstského cirku. Hra, která je také právě provozována na jevišti pražského Komorního divadla, byla už v němém filmu zfilmována s Charlesem Farrellem v titulní úloze

pravdě do očí. Neboť nakonec, když debata již dávno skončila musím přiznat, že mají pravdu. Cirkus je podle všeho opravdu přežitkem. Ale ne proto, že by se lidem přestal líbit. Důvody toho jsou zcela jiné.

Jak by mohlo být přežitkem něco, co ještě stále uchvacuje tisíce diváků? Není krásnějšího pohledu pro toho, kdo rád vidí hodně lidí pohromadě, než podívaná na plný cirkusový stan, v němž od plachet až dolů k ložím u menáže je plno lidí. Cirkus má stále svoje obecenstvo. Stále se v milionových velkoměstech i na venkově najde plno nadšenců, kteří dají i větší obnos za požitek, vidět „muže bez nervů“, Číňany a Japonce, pohrdající zákony rovnováhy, a létající ďábly záhadné národnosti, pohrdající smrtí.

A přece je cirkus na vymření. Cirků je stále méně. Za časů našeho dětství jsme viděli za sezonu dva až tři cirkusy v Praze a ještě jeden menší o prázdninách na venkově, kde to bylo ještě romantičtější, protože jsme pomáhali s vesnickými

Tradicionelní cirkusovou kráskou, u níž dokonalou běl obnažených ramen doplňoval efektní kostým, byla Irena Dunnová ve filmu „Černé zlato“ (Paramount)

malého trpaslíka, musel být oblečen ve frak. Stejně i ředitel cirku musel cvičit koně a nejskvělejší ukázkou jeho dresury byl kůň, skoro přesně dbalý rytmu hudby. Proč někdy se nestalo, aby pan ředitel lítal ve vzduchu nebo cvičil na hrazdě? Byla by tím porušena tradice cirkusu, tradice skoro posvátná.

Cirkus nás seznamoval se zvířenou dalekých krajů. Jeho cvičitelé šelem byli muži silných nervů a nebojácných srdcí. Co chvíli některý z nich vyšel z klece smrtelně poraněn. Habešané polykali oheň, sličná seveřanka, obyčejně dáma v nejlepších letech, cvičila milé tuleně a za hezký výkon je odměnila polibkem.

Kráska z cirkusového filmu

Přede dvěma roky byl v Praze cirkus, jehož majitel se odvážil porušit tradici. Uspořádal nakonec vodní revui, jejíž přestavby střídal s promítáním vlastnoručně natočeného filmu. Bylo to nemotorné a hloupé. Ale i kdyby to bývalo podařené, výsledek by byl týž. Cirkusové obecenstvo miluje vzrušující artistické výkony, žádá zlepšení jejich techniky, ale nestojí o zmodernisování cirkusové formy. Nehledě k tomu, že tento nápad byl až hrůza nestylový. U nás se nikdy neujal zvyk pořádat v biografu o přestávkách varietní produkce. Tím pochybenější bylo promítat v cirkusu film.

Cirkus jako celek není nahraditelný ničím. Varieté, které se u nás také nikdy na trvalo neuchytilo, není ani jeho stínem. Půvab cirku je v jeho výkonech, v jeho zvířecím zápachu, v jeho nesystematičnosti, neboť zatím co se ve dvou přeplněných manéžích cvičilo, třetí zela prázdnotou, a v jeho hluku. K cirkusu patřily i hádky mezi zaměstnanci, jež jste mohli po představení vyslechnout, když jste si zašli za hlavní stan, jeho kolonie vozů, jeho špatné pivo a předražené burské oříšky, a pak hlavně jeho stan.

V cirkusu pak bylo jedině možno prováděti cviky, jež byly ze všech nejkrásnější. Létající ďáblové, to je přece stará podívaná, ale každému se při ní znovu zatajoval dech. Někteří lidé to nesnesou, protože prý místo, aby je to vzrušovalo, cítí se nepříjemně roz-

kluky čistit postroje koním pana Aloise, který dovedl úžasné věci na koni, řítícím se šílenou rychlostí kolem šestimetrové manéže.

Cirkus nezajde na nezájem obecenstva. Jeho konec zřím v blízké době, jestliže národohospodáři nevymyslí něco ne pro ně, ale s čím by se svezla jejich existence. Cirkus zajde na nepoměr jeho režie a jeho příjmů.

Z toho vyplývá smutek cirkusového diváka. Kdykoliv zanikla nějaká podívaná, která již neměla dosti příznivců, neměli její nadšení diváci právo být smutni. Byla asi nahrazena něčím jiným, něčím příbuzným, ale dokonalejším. Cirkus však nemá pokračovatele. Cirkus zaniká, ale po něm nepřichází nic, co by nahradilo jeho romantiku, složenou z tolika krás, že až oči přecházely.

Krasojezdkyně byly vždy oblečeny v brokát, odhazovaly bohatě vyšívanou sukni, aby se obecenstvu objevily v dlouhém trikotu půvabné, tělové barvy. Jejich nádhera připomínala orientální princezny. Jejich kostým se nikdy nezmodernisoval. Zůstal věren starým požadavkům, aby byl hodně barevný, posetý zlatem a aby z něho oči přecházely. Pán, který dovedl zručně házeti ohněm a z cylindru vykouzlil králíky, spoustu praporů i po případě

Pavel Hörbiger zahrál úlohu cirkusového klauna ve filmu „Takoví jsou muži“ — (Foto Stella-film)

Motiv z filmování... Všechno je tu nepravé, ten domek, ta zeď, i ty stromy, jež sem byly vraženy do země bez kořenů, aby tvořily efektní zimní dekoraci. Pravý je tu jen žebřík, připravený k bourání této ,,pravé zimní krajiny", postavené v horkém létě za filmovými ateliéry — (Foto Rádl)

čileni. Ale ostatní milují vzrušení. Lidé, žijící celý život na jednom místě ve velkém městě, jim závidí jejich kočovný život a silné nervy. Jsou okouzleni matematikou tíže a pohybu, jsou u vytržení, když hudba náhle přestane hrát a jeden ďábel chytá druhého, který jen tak tak, že přeletěl propast, vyplněnou tisícem napnutých diváků.

Cirkus je na vymření. Jen film jej zachovává. Film jej přivádí znovu do města a bude jej přivádět ještě dlouho po tom, kdy již jeho vozy nebudou brázdit rozmoklé silnice a jeho vagony nebudou stát na předměstských nákladních nádražích. Film bude ukazovat cirkus tak, jak se sám nemohl ukázat. S jeho zákulisím, s jeho lidmi, tak odlišnými od nás, tak podivnými a tak různorodými. Bude ještě hodně filmů, jako bylo ,,Varieté", ,,Salto mortale", ,,Kočující národ" s Albersem, filmy Harry Piela ,,Takoví jsou muži", ,,Cirkus" a ,,3 Codonas".

Třeba v nich všecko nebylo líčeno podle pravdy, lidé z cirku jsou možná méně dobrodružní, než si myslíme. Nicméně je pohled na cirkusový film při nejmenším stejně vzrušující, jako posezení v cirku. Již proto, že nám obyčejně líčí život v tak velkém, přepychovém a nákladném cirku, že ani ve skutečnosti nemohl existovat.

kulturní poznámky

PAMÁTNÍK ČESKÉHO BÁSNÍKA

V památníkové edici Činu vyšla nedlouho před prázdninami obsažná a krásná kniha ,,Věčný Mácha" v redakci Antonína Hartla, Josefa Hory, Karla Janského, Josefa Kopty, Fr. Křeliny, Jana Mukařovského, Miloslava Novotného a Vasila Škracha. Je to representativní památník, věnovaný památce českého velkého básníka, v němž různí čeští spisovatelé uveřejnili své studie o Máchovi, o jeho životě a práci, době, ze které vzrostl, a prostředí, v němž žil, o jeho poměru k světu a skutečnosti a jeho lidské stránce, o jeho ,,cestě generacemi" a poměru k umění výtvarnému a k hudbě. K této slovesné části připojili nejvýznačnější z našich moderních básníků své verše o básníkovi, ale tím není ještě obsah knihy vyčerpán: v obšírném obrazovém oddíle jsou ještě v krásných reprodukcích zachyceny nejen obrazy a snímky míst, osob a věcí, jež měly nějaký vztah k Máchovu životu, snímky prvotin a ukázky rukopisů, ale i díla novodobého výtvarného umění, inspirovaná Karlem Hynkem Máchou, jeho životem a dílem.

Není to literární studie ani suchopárné dílo vědecké: její autoři chtěli vytvořit památník, který by zůstával v každé rodině jako kniha, ke které se sahá znovu a znovu, kniha pro generace, ve které by byla uschována a kterou by byla předávána památka na velikého českého básníka. Tohoto svého cíle dosáhli redaktoři tak plně, jak to jen bylo možno. ,,Věčný Mácha" je almanach živý a bohatý, který ukáže a vysvětlí českému čtenáři život a práci Máchovu velmi obsažně a zábavně, při čemž však i přináší k nim nové cenné poznatky.

Cena knihy není nízká: 150 K za nevázaný svazek. Ale nikdo ji nekupuje jen pro sebe, a poučení, které přináší, je bohaté. -r-

Dr. František Petrovický je divadelním a filmovým referentem ,,Poledního listu". Vedle redaktor Matlach z ,,Venkova"

Na prostředním obrázku je kameraman Tuzar, který se svými posledními pracemi přiřadil mezi naše přední operatéry, s osvětlovacím šéfem Kramperou. Na obrázku vpravo je hudební skladatel Josef Dobeš s pomocným režisérem Fialou. Vlevo uprostřed je krejčí z radlických ateliérů Foja pan Peták (Foto Kinorevue)

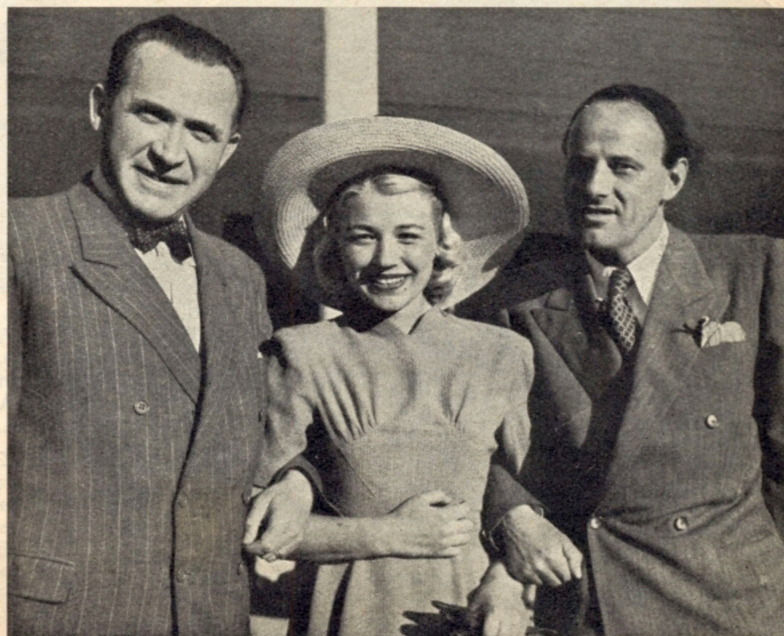

K obr. nahoře: v dobách němého filmu býval Jiří Hron velmi úspěšným milovníkem. Řekli bychom, že býval Rolfem Wankou němého filmu. Dnes ho vídáme už jen v malých episodních úložkách

OPONY SE OPĚT ZVEDLY.

Po letní přestávce zvedly se opět opony pražských divadel. První zahájil podzimní sezonu E. F. Burian ve svém divadle D41 na Poříčí. Začal to od podlahy baletní komposicí „U muziky" s hudbou Jaroslava Zicha, ve které ukázal, „jak se kdy v Čechách tancovalo". Večer byl dalším hezkým příspěvkem k Burianovým dosavadním jevištním pracím z oboru lidového umění: mezi černými závěsy svého elegantního divadla uměl s velikou dovedostí vytvořiti nejpříznivější atmosféru pro předvedení starých českých tanců, reprodukovaných členy jeho hereckého souboru prostě a půvabně. Hned v následujícím týdnu vystřídala další reprisy Nezvalovy lyrické hry „Manon Lescaut", jejíž titulní roli vytvořila Marie Burešová s tak neobyčejným kouzlem, Zeyerová komedie „Stará historie", živá, hlučná a bujná, nabitá mnoha drastickými režijními nápady a přinášející několik velmi dobrých hereckých výkonů, v celku však nedostihující staršího režijního zpracování Karla Čapka. — K D 41 připojila se Městská divadla pražská svým cyklem nejúspěšnějších her posledního období ve Vinohradském i Komorním divadle a v minulém týdnu také divadlo Národní. *R.*

Místopředseda Filmového poradního sboru, pan vrch. odb. rada Ing. Zd. Urban, odejel po skončení Filmových žní ze Zlína do Luhačovic, kde se sešel s herečkou Sylvou Langovou a ústředním tajemníkem České Filmové Unie J. Jaurisem, jemuž veřejnost vděčí za úspěšný průběh „Filmových žní" (Foto Rozehnal, Zlín)

co se píše...

Hollywood je sice velmi postižen velkou evropskou válkou, jelikož se tím odbytiště amerických filmů velmi zmenšilo, a uvažuje se v něm proto o snižování horentních filmových gáží a honorářů. Přesto však byla dokončena celá řada nových amerických filmů.

*

Společnost Metro-Goldwyn-Mayer začala počátkem tohoto měsíce již svoji novou obchodní sezonu, kterou zahajuje svým novým filmem ,,Dolarová děvčátka". Námětem tohoto filmu je příběh ze života rozmařilých dcerek amerických milionářů, které však mají dobré povahové jádro. Hlavní úlohu tu hraje mladá americká herečka Lana Turnerová.

*

Robert Taylor, který je stále velmi oblíbeným filmovým milovníkem, hraje hlavní roli ve veselohře ,,Šťastná noc". Partnerkou je mu po prvé Myrna Loyová. Jeho kolega Robert Young hraje v komedii ,,Není nad blondýnku", kterou je Ann Sothernová.

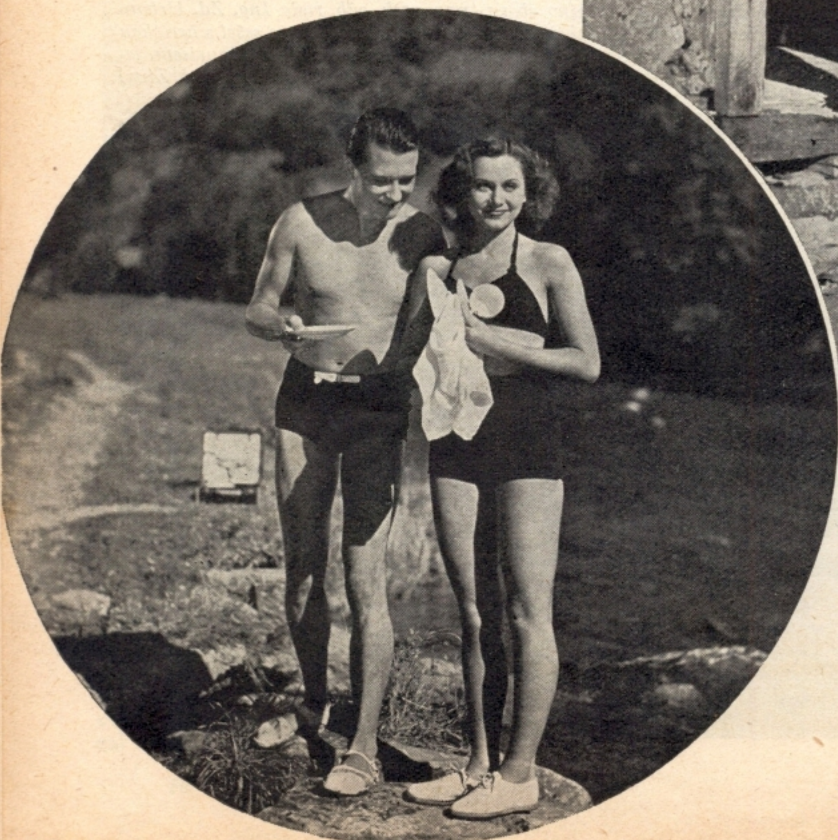
*

Filmů s Andym Hardym není ještě dosti. Po ,,Milionáři" přijdou nyní na řadu ,,Jarní touhy Andyho Hardyho", samozřejmě opět s Mickeyem Rooneyem, jehož pupularita je po zásluze obrovská.

*

Téma z americké věznice zpracovává film Waltera Pidgeona ,,6000 nepřátel".

Na obr. vpravo: Jedna z nejrozkošnějších herecček německého filmu, sympatická Luisa Ullrichová, hrála opět ve filmu ,,Škola lásky". Na obr. dole: R. Weil a Herta Feilerová v komedii ,,To všechno z lásky" — (Foto Ufa a Terra)

Franchot Tone hraje v detektivní komedii, v jaké jsou Američané mistry, ,,Jen s odvahou". Jeho partnerkou je tu plavovlasá Ann Sothernová.

*

Z nových filmů jiných společností uvádíme zatím dva filmy Universalu ,,Zelené peklo", jehož děj se rozvíjí v jihoamerických pralesích. Hrají v něm Douglas Fairbanks a Joan Bennettová. Film ,,Návrat neviditelného muže" navazuje na velký úspěch první verse. Titulní úlohu tu hraje zajímavý umělec Cedric Hardwick, jehož partnerkou je Nan Greyová.

zajímavosti

Z HOLLYWOODSKÉHO STATISTY ZRUČNÝ FILMOVÝ REŽISÉR.

Kdysi, ještě za období němého filmu, se vydal dobrodružně za oceán mladý filmový nadšenec Werner Klingler. V Hollywoodu, kam se dostal se sedmi a půl dolarem v kapse, se dal zaregistrovat mezi filmové statisty, ale dlouhé týdny se musel protloukat hladově před neprostupnými zdmi filmových ateliérů, než se dostal k první filmové roli ve filmu svého slavného krajana Emila Janningse „Poslední rozkaz". Dnes, kdy se Klingler, nabitý zkušenostmi, pevně usadil zase doma, kde se vypracoval ve snaživého režiséra, vzpomíná na své americké začátky s úsměvem, ale zkušeností, kterých v oněch hubených letech nabyl, si nemůže vynachválit. V brzku spatříme také u nás první dva Klinglerovy filmy, oba z produkce Tobisu, které celým svým charakterem prozrazují jeho hollywoodskou minulost. Film „Milosrdná lež" s Hildou Krahlovou je dramatickým zpracováním hrdinného boje nemanželské matky o zajištění lepší budoucnosti svému děcku, zrozenému hluboko v mongolském vnitrozemí, film „Poslední kolo" s Attilou Hörbigerem a Camillou Hornovou je naproti tomu životním dramatem stárnoucího boxera, bránícího se marně vědomí tělesného slábnutí.

JMÉNA, KTERÁ ZAVAZUJÍ.

Mezi vrcholnými díly Tobisu sezony 1940 až 1941 bude jistě i nový film nedostižné vídeňské umělkyně Pauly Wesselé „Očekávám tě", který byl nyní přezván na „Jak je život dlouhý . . .". Wesselá tu má příležitost předstihnout v roli, zvláště pro ni vybrané, svůj největší dosavadní úspěch z Forstovy „Maškarády", tím spíše, že tu po prvé byla svěřena péči tak vynikajícího režiséra-umělce, jakým je Gustav Ucicky. Zárukou hodnoty tohoto filmu je i jméno scenaristy Gerharda Menzela, který v minulém roce umělecky spolupracoval o filmech „Robert Koch" s E. Janningsem a o Ucického „Lásce ze všech největší".

30.000 PRACOVNÍCH HODIN ZA 4 DNY V „MASKOVANÉ MILENCE".

Obrovské scény maškarního plesu v regentském paláci pro film Lídy Baarové jsou u konce. Čtyři dny trval na Barrandově ten nepopsatelný chaos, jaký snad ani tento, na sensace tak bohatý, filmový ateliér dosud nepoznal. Chaos, z něhož se však v továrním biografu vyloupló několik set metrů, několik desítek scén, na jaké jsou snad zvyklí v hollywoodských ateliérech, ale jaké u nás nebyly dosud vyrobeny. Všichni jsou nadšeni. Produkční šéf Olda Papež, i ředitel Lucernafilmu Brož, přes to, že těchto několik set metrů stálo maličkost — ne, neříkejme to: dal by se za to u nás vyrobit lacinější celovečerní film!

Jediný obrovský interiér sálu regentského paláce byl stržen, aby udělal místo pro interiéry další. Až tu stavbu uvidíte v biografu, vzpomeňte, že to byla zastavená plocha 20× 30 m, 10 m výšky, čtyřpatrová stavba, na níž bylo spotřebováno více než 4 vagony dřeva, 34 sloupů s korintskými hlavicemi a patkami, 200 lipových kuželek, 1200 m tažených barokních říms, 3000 m látek pro dekorace a že jen podlaha přišla na — 30.000 K.

Nejúžasnější cifry tvoří však na něm průvod těch, kdo jej vybudovali a přičiňovali se o „chaos" v něm.

Počítejme: Před stavbou pracoval jen na něm architekt Zázvorka se svým otcem 14 dní po 10 hodinách. Sochař Ivančevič 4 neděle a jeho 6 sochařů 3 neděle. Pak 5 štukatérů týden, 3 malíři 4 dny, to je příprav 1740 hodin.

Vlastní stavba tohoto mohutného interiéru si vyžádala 10 dnů práce pro 35 odborných dělníků, 9 dnů práce pro 5 štukatérů, 5 elektrikářů tu mělo plno práce, aby instalovalo dva obrovské křišťálové lustry z pražské Německé opery a sta osvětlovacích ramen přeměnilo na lustry petrolejové. Kromě toho 4 čalouníci za 3 dny rozvěsili 500 kusů čalounů šestimetrových. A 6 dnů 30 elektrikářů tu instalovalo obrovský světelný park. To je úhrnem samo 10.000 pracovních hodin.

A nyní přicházejí ony „čtyři pekelné dny" režiséra Otokara Vávry. 3 dny 500 statistů a den 200 statistů dělá téměř 14.000 pracovních hodin. Mimo to 30členný štáb, 30členné osazenstvo osvětlovačů, 18 maskérů, 10 šatnářů, 20 dalších zaměstnanců ateliérů A B, 8 úředníků Lucernafilmu a 30 lidí pro výpravu a transparenty, doplňují uvedených již 14.000 hodin na 20.000 pracovních hodin.

Není tu však vůbec vzpomenuto ani přípravných prací režisérových, ani práce scenaristovy, které pohltily měsíce, stejně tak učení se rolím atd.

Taková statistika, více než každé povídání, otevře oči divákovi: je to nepathetická, suchá a věcná mluva o tom, kolik práce, někdy docela nadlidské, dá výroba několika set metrů filmu, jde-li o skutečně velkou podívanou.

Kolik set lidí jen uživí!

Měli byste míti už jen za to dobrý český film ještě raději! *Pressa.*

„BARON PRÁŠIL" BUDE MÍT PREMIÉRU 13. ZÁŘÍ.

Nová veselohra Ufy „Baron Prášil", kterou dokončil režisér M. Frič v exteriérech, bude mít pražskou premiéru 13. září v kinech Na Příkopě a Světozor. Hlavní úlohy v této nové veselohře, kterou natáčí operatér Václav Hanuš, hrají Vlasta Burian, Oldřich Nový, Hana Vítová, Meda Valentová, A. Steimarová, V. Trégl, Č. Šlégl, J. Marvan, E. Nollová, T. Pištěk a F. Filipovský. Původní hudbu k filmu komponoval dr. Julius Kalaš.

FILMOVÝ REŽISÉR V TELEVISNÍM VYSÍLÁNÍ.

Televisní technika je dnes již na velmi pokročilém stupni, i když mimořádné okolnosti nedovolují, aby výsledky práce a úsilí techniků byly zpřístupněny širší veřejnosti. Nicméně je v Berlínu televisní vysílání již delší dobu pravidelně v činnosti a denní program může i obecenstvo sledovat v několika zvláště k tomu účelu upravených sálech v různých částech města. Film nesmí pokroky v televisi přehlížet a podceňovat, poněvadž je zřejmé, že s užší spoluprací kinematografie, rozhlasu a televise bude třeba v příštích letech počítat.

I v dnešních počátcích rozvoje televisní techniky se proto setkáváme v Berlínu s mnoha filmaři, kteří se s tímto novým oborem lidové podívané budoucnosti seznamují a kteří v možnost svého uplatnění v televisním vysílání pevně věří. Jedním z těchto televisí zaujatých filmařů je také režisér Leopold Hainisch, tvůrce lyrického životopisného filmu „Mozartova cesta do Prahy". Hainisch, který nedávno dokončil v rámci produkce Tobisu film ze života jiného slavného skladatele vídeňského, Nikolaje, „Veselé ženy", se zabývá televisí nejenom prakticky, ale i teoreticky, o čemž nejlépe svědčí jeho občasné odborné přednášky.

ČESKÉ FILMOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ 1939,

nezbytná příručka všech, vyšlo právě za redakce Jiřího Havelky.

PRÁVĚ VYŠLY

DESKY

NA 2. SVAZEK VI. ROČ. KINOREVUE

Nezapomeňte, že vkusná vazba vytvoří z Kinorevue cennou a milou knihu, kterou si vždy znovu rádi prohlédnete a pročtete. Tak si můžete nejlépe kdykoliv znovu oživiti vzpomínky na zašlé již hvězdy filmu, které jste kdysi tak rádi na plátně vídávali.

Také všechny desky na starší ročníky máme již znovu na skladě. Schází-li Vám do ročníku III., IV.. a V. některý sešit, napište nám, pošlete protihodnotu ve známkách a my Vám je rádi okamžitě pošleme.

Také Vám Kinorevui dáme během několika dnů svázati.

Desky na 1 půlročník stojí K 8·–, s poštovným K 9·–
Vazba bez desek stojí K 7·–

OBJEDNÁVÁM:

......desek na první [druhý] půlročník I. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—
......desek na první [druhý] půlročník II. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—,
......desek na první [druhý] půlročník III. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—,
......desek na první [druhý] půlročník IV. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—,
......desek na první [druhý] půlročník V. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—,
......desek na první [druhý] půlročník VI. ročníku Kinorevue po K 8·—, s poštovným K 9·—.

......výt. váz. prvních [druhých] půlročníků III. ročníku Kinorevue po K 41·—, s pošt. K 44·50,
......výt. váz. prvních [druhých] půlročníků IV. ročníku Kinorevue po K 41·—, s pošt. K 44·50,
......výt. váz. prvních [druhých] půlročníků V. ročníku Kinorevue po K 41·—, s pošt. K 44·50,
......výtisků vázaných prvních půlročníků VI. ročníku Kinorevue po K 44·—, s pošt. K 47·50,
......výtisků vázaných druhých půlročníků VI. ročníku Kinorevue po K 47·50, s pošt. K 51·—.

I. a II. ročník není již úplný na skladě; můžeme posloužiti pouze jednotlivými sešity. Cena sešitu K 1·–

Jméno ....

Přesná adresa ....

....

Příslušnou částku (mimo poštovné) posílám současně poštovní poukázkou*), poukáži předem složenkou, kterou mně zašlete*).

*) Co se nehodí, škrtněte!

Vlastnoruční podpis

Všechny desky i svázané svazky můžete si objednati v každé prodejně Kinorevue nebo přímo v naší administraci

Administrace KINOREVUE, Praha VII, Dobrovského 29. Telefon 751-57, -58, -59. Šekové konto č. 51.184